

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; a pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uradništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: petiti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana na zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po: pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Pozdravljen narod. delavci, narodni bojevniki!

Malo jasnih dni pozna v sedanjih časih naša bela Ljubljana. Okoli in okoli nje so zbrani črni oblaki klerikalizma, ki globoko pokrivajo vso deželo. Črne jate čakajo, kdaj zasedejo slovensko prestolico. Med tem pa, ko se zbira sovražnik na nas, vladar v mestu samem mrtvilo. Meščanstvo, ki se je borilo za slovenski narodni napredek, je postalo utrjeno. Odšlo je v svoje domače zavetje in je prepustilo boj drugim. Tako so mesta izgubila svojo moč, s katero so prej odločevala.

Med tem pa so rasti v mestih nižji sloji, ki so prišli do veljave: delavci in obrtniki, mase!

Armada, ki ni organizirana ne dosega zmag — zato so tudi naši širši sloji čakali rešitve. Ta položaj sta izrabili dve mednarodni organizaciji — socialna demokracija in klerikalizem. Obema se je dobro godilo, in naša mesta so na ta način padla v roke klerikalizmu, mase pa so se izgubljale v soc. demokraciji.

Takrat si nastopil ti, narodni delavci!

Videč, da te ne bodo rešili drugi, hotel si se rešiti sam.

Se več. — Ne le sebe! Ob enem si si naložil nalogo, da stopiš na bojišče kot narodni bojevnik.

Trst je bil tvoj tabor, a za njim so morale priti na vrsto druge trdnjave od Ljubljane do Gradca.

Pozdravljeni, narodni delavci!

Pozdravljeni, narodni bojevniki!

Vaše zborovanje v beli Ljubljani bodi nam upanje na novo bodočnost. Slovenski narodni proletarci, slovenski delavci in najširši sloji — to je naša narodna armada, ki bo podvzela nov boj proti tujstvu in klerikalizmu.

Slovenska narodna in napredna politika je doživela v zadnjih časih v našem narodnem središču in na severni meji mnogo porazov. Zakaj? Ker ni bilo silne narodne armade.

Doživeli pa smo vselej zmage na jugu, kjer je šel v boj za slovensko stvar narodni delavec.

To nam jasno kaže, kje je rešitev — zato pozdravljen v beli Ljubljani, naš narodni delavec.

Posebno vi bratje od juga, ki ste pod težkimi pogoji priborili slovenstvu v Trstu in okolici castnih zmag, pozdravljeni. V času propada — in obupa smo s ponosom gledali na vas.

Pa tudi vi bratje od severnih strani, pozdravljeni! Ko se dvigne slovenski narodni množice tako, ka-

kor se dvigajo na jugu, pridejo tudi vam lepši časi.

Pozdravljeni, v beli Ljubljani.

Ljubljana ni več, kar je bila. Izdana je bila po domači zavisti. En teden za vami bodo slavili svoje slave oni, ki so jo prodali. Od časa izdajstva polnijo tuji visoka mesta in teptajo naše narodne pravice.

Ko bo združena armada slovenskih delavcev — bo osvobodila slovensko središče sovražnih nakan in bo varovala zvesto svojo narodno trobojnico.

V znamenju te zmage bodočnosti, pozdravljeni slovenski narodni delavci, narodni bojevniki!

Dnevi slov. narodnega delavstva.

KONGRES STROKOVNIH NARODNIH ORGANIZACIJ.

Drugi dan.

Včeraj dopoldne se je nadaljevalo s predavanji in referati, ki so obravnavali vse plati gospodarskega in socialnega življenja slovenskega naroda. Referenti in predavatelji so v svojih izbornih izdelanih poročilih podali celotno sliko položaja slovenskega naroda, pri vseh podrobnostih ne puščujoč iz oči pozornosti namena kongresa. Pri vseh referatih se je jemal ozir predvsem na delavstvo in njegove težnje, katerim je kongres posvečen.

Z ljudsko in strokovno izobrazbo in šolstvom se je pečal g. Dimnik Iv., ki je podal dotedaj še nepoznano statistiko slov. ljudskih in strokovnih šol z ozirom na prebivalstvo. Številke so morale zgroziti vsakogar, ki premišlja o enakopravnosti narodov v Avstriji in o temeljih države, ki naj bi bili — pravičnost.

Brez naraščaja je vsaka organizacija vsako gibanje izročeno pogin. Zato je prvi cilj ekstenzivnega delovanja vsake organizacije, da si pridobi in organizira naraščaj, ki naj dobro podkovan in izobražen vzame enkrat v svoje roke delo, k so ga začeli in vodili starejši. O sredstvih in načinu organiziranja in nabiranja naraščaja, je dajalo navodila predavanje g. Dragotina Široka iz Trsta.

Eno najtežjih, najpomembnejših vprašanj je obravnaval v obširnem in globokem referatu g. dr. F. Brezigar, znani slovenski znanstvenik, ki je v berlinskih, petrogradskih in dunajskih znanstvenih krogih žel za svoja dela že veliko priznanje. V svoji obširnosti je referat g. dr. Brezigeria edini te vrste. O predavatelju je podal sliko cele industrije v vseh panogah na Slovenskem. Referat, ko izide, bo vzbudil naravnost senza-

cijo. Segati bodo morali po njem vsi, ki hočejo zasledovati in z vspehom dejansko posegati v slovensko politiko, ne samo to: vsak delavec in vsak obrtnik bo moral seči po referatu.

Natančneje o nalogah in ciljih in o programu dela, o njegovi taktiki in sredstvu je poročal gospod Černy, o čigar predlogu, naj se izvoli odbor, v katerem bi bile zastopane vse strokovne organizacije se je vnela debata, v katero je posegel mnogo debatantov vsi polni predlogov in idej, kar je vse označeno v redigiranih resolucijah, ki do ure še niso bile odobrene in sprejete.

Slovenska zemlja.

SLIKE IZ CERKNICE. Nabira P. T. v ilustracijo naših razmer.

Ad II.

Izvedeli smo, da so bile tiste trobente last — požarne brambe. Dali so jih seveda Korčetov stric. Zelo prikupljivo in — priporočljivo!

VI.

»Prmej duš!... Kaj pa je do brega, prijatelj?« — »Kaj bo, h... a pr... al Strela potolci vse, kolikor jih je na gmajni!« — »Kaj so vam pa gospodje od občine naredili?« — »Eno figo brljavo!« — »Ali ste se malo prehladili?« — »Prehladil, ja!« — »V noge sem nekaj dobil, prijatelj božji! Dajte mi no pomagati! Luč vpalite!« — »Luč? Kje naj jo vzamem?« — »Kje pa smo?« — »Tamle onkraj ceste je žumrov pivotoč!« — »Tam, kjer pir prodajajo, kaj?« — »Da!« — »Luč prižgite, pravim, saj lampa visi na vogalu. Oh, h... evi ljudje, ki si bom zaradi njih vse ude polomil!« — »Možak se je s težavo pobral iz občestnega jarka, prijel sem ga, da se ni zvihral znova v kanal nazaj. Barka njegova je bila polna do potapljanja. — »Kam sedaj, prijatelj?« — »Tam le!« je pokazal čez cesto. — »Tam je žandarmarija!« — »O potem pa že ne tja — a - ek!« Vidite, pri nas je tako! Ka-

dar je oblačno, deževno, temno, takrat, duša krščanska, nosi »lehterno« seboj, da si ne razbiješ nosu! In zato ga še ni treba imeti za par konjskih sil pod streho. Narobe pa ob polni luni gore po trgu vse svetilke! — Gospoda, ki imate pri tem besedo, pridite, pogledite, prepričajte se in poboljšajte se, da vas ne bodo kleti celo pijanci na cesti; kar je treznih, se vam samo še — smejemo!

VII.

Naše narodne prireditve! Zadržana se je vršila ob priliki razvija Sokolovega prapora začetkom septembra — lansko leto! Kdaj se bo vršila druga? Kdo ve povedati? Letos težko. Pa treba bi je bilo! Lanska nam je vsem v dobrem, zelo dobrem spominu. Narodne čitalnice nimamo, toda imamo Sokola! Bratje! Zakaj ne bi pokazali, da smo Sokoli v resnici, da poznamo naše narodne dolžnosti; naše narodne potrebe; da znamo prijeti krepko in silno za delo, četudi je to delo morda težko in naporno; da se znamo odzvati, kadar nas kliče — majka rodna, majka domovina! — Kaj počnete?

Štajersko.

Deželni odbornik dr. Robič zbolel. Iz Varaždina došle vesti javljajo, da je tamkaj na letovišču živečega odbornika dr. Robiča zadela kap, da pa se mu je stanje do danes že nekoliko izboljšalo.

Maribor. (Wastian že zopet — organizira.) Znani naš nemškonalenec Wastian, čuti zopet potrebo, si z ustvarjenjem novih organizacij pridobiti pravega privrseca. Pred 4 in 3 leti, ko se mu je šlo za to, da si pridobi mandat našega mesta, smo opazili isto proceduro. Pod njegovim vodstvom se je pričelo z uporabo velikanskih svot iz žepov nemških kapitalistov, snovati najraznovrstnejše organizacije in društva, ki so na papirju imele namen, podpirati zlasti delavce — dninarje ter nižje kategorije železniških uslužbencev, poštarjev itd., ki so bili do takrat po veliki večini v socialno-

Propad slovenske kulture.

Prihodnja Ljubljana.

demokracičnem taborju. Velikanske obljube in skraja res zelo lepe finančije podpore, ki so jih dajale te organizacije in nova nemško nacionalna društva, so jim kmalu pridobila lepo število pripadnikov, na škodo socialni demokraciji. Ker pa gg. niso imeli smisla za gospodarstvo v teh svojih nacionalnih društvih in organizacijah, so kmalu začeli razni uradniki v teh z denarjem tako manipulirati, da ga je končno popolnoma zmanjkalo. Seveda so iz tega nastale neljube posledice in končno se je v marsičem govorilo pred sodišči. Te afere pa so kljub najskrajnejšim naporom raznih vodilnih nemških uradnikov, zopet odvrnile množice, ki so pričele vedno bolj uvidevati, da se jih — po vsem, kar je postalo javno, imelo le za takozvani »Stimmvieh«. Socialna demokracija je doživela zopet delni prirastek. Ko pa je končno še pogorel 17 milijonski železniški predlog v državnem zboru, pa so tudi začeli uhajati železničarji iz »Reichsbunda« nazaj k socialno — demokratičnim organizacijam. Wastiana in tovariše je postajalo biti končno strah, kajti, zadnje volitve so jim pokazale, da je tudi na

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

Ustanovljena leta 1881. v Ljubljani Ustanovljena leta 1881.

: obrestuje hranilne : 4 3/4 % : brez odbitka rentnega :
: vloge po čistih : 4 4/0 % : davka. :

Rezervni zaklad znaša nad 800.000 kron.

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

Na stotine je bilo besnežev, ki so dvigali pesti, izkušaje udariti volhna... pobiti ta izdajalca, ta razbojnika, ki ju je straža zdaj komaj varovala pred njihovim srditim nasakom.

»Aha! Viš farja... viš Nemko! Smrt jima!«

»Dajte, dajte,« jih je pogovarjal seržan, izkušaje predreti gnečo... »pustite nas skozi, saj vidite, da ju vedemo na stražnico!«

»Smrt jima!« je rjula tolpa.

»Smrt volhunoma!«

Med kričanjem in udarci pa se je skupnica vse eno pomikala naprej. Blizala se je Valmijškemu nabrežju...

Zdajci pa je nadvladal to stransko kričanje zvonek, kovinski glas — moški glas, ki je prihajal kljub temu iz ženskih ust:

»Tak ju res ne vržete v kanal?«

V kanal!...

Ob teh besedah, dramečih vso krutost in ves gnev, se je polastila množice ubijalska blaznost.

»V vodo z njima... v vodo!... V kanal!«

Tolpa se je zaletela iznova in

predrla živo steno gardistov, ki jo je ločila od ubogih žrtev.

Gardisti so izginili, kakor da so se potopili v tem razburkanem človeškem morju.

Vohuna sta bila zdaj v rokah blaznega ljudstva, ki je udrihalo po njiju... odnašalo ju s seboj in ju valilo proti Senmartenskem kanalu, ki ni tekel daleč od ondot...

Samo preko ceste še, pa je bila storjena strašna okrutnost.

Zdajci pa se je nekaj zgenilo... nastavilo se... v tej sodrgi, ki je tula smrt.

Tam zadaj se je podvojil krik onih, ki so bili še v ulici.

»V kanal!... V kanal!«

Toda stari Florestan je vzravnal z obupnim naporom svojo visoko postavo.

Njegova čudna, gola glava, po kateri je zdaj curjala kri, je molila iz besne, poživljene množice napadajočih.

In z glasom, ki ga je delal njegov blazni strah še glasnejšega in presunljivejšega, je viknil:

»Na pomoč! Zločin se godi!... Ali ni res med vsemi nobenega poštenjaka, ki bi zabranil tem divjakom, umoriti žensko in nedolžnega otroka?«

»Na pomoč!«

Gibanje in zastanek množice je bil povzročil bataljon mobilistov, ki so se vračali z Vileto po Valmijškem nabrežju v kasarno princa Evgena, kjer so bili nastanjeni.

S silo so bili vrgli tolpo nazaj, da jih ne bi preplavila.

Florestanov klic se je obračal do oficirja, jahajočega na enem tistih par pošastnih konj, ki so jih bili še prihranili — sestradane in onemogle — za vojaške potrebe. Ta oficir je bil zajahal bliže, da vidi, kaj je vzrok temu navalu.

Spet se je oglašil Florestanov krik, glasnejši od kričanja krvnikov:

»Pomoč! Torej res ni več pravice v Parizu!... Tak zdaj smejo ubijati žene in otroke, ne da bi jim kdo branil!... Na pomoč!«

Oficir se ni obotavljal.

Z naglim poveljem je povzročil, da se je razmeknila vojaška kolona; divjaki, ki so tirali Marto in Florestana, so se zaleteli v svojem besnem pogonu v odprtino.

Takoj nato pa je sledilo povelje, ki je povzročilo, da se je kolona zaprla.

Zdaj jih je tičalo dober ducat v sredi med vojaki, z njimi vred, kajpak, tudi naša nesrečna znanca. Se vedno so jima pretili s pestmi, toda nihče se ni upal več tepsti ženske in nesrečnega moža, ki je kričal neprestano:

»Na pomoč!... Umoriti hočejo žensko in nedolžnega otroka!... Na pomoč!«

Oficir je bil pognal svojega konja do te gruče ljudi, ki je stala zdaj na mestu.

»Izpustite tega moža in to žensko!« je velel z energičnim glasom.

Roke, ki so ju še držale za okrvavljeno in raztrgano obleko, so se povsile, kakor bi trenil.

Florestan je planil, da prestreže omahujočo Marto v svoje naročje.

»Vohuna sta,« so trdili njiju preganjanci. »Ženska je Nemka... On pa je bil preoblečen za farja... Je pogledite, kako si je dal obriti brado.«

»To je nesramnost... Ta ženska je Francozinja, boljša Francozinja, nego ste vi Francozi... Oče tega otroka je padel za Francijo pri Rejšofenu... In jaz sem Parižan, vse svoje življenje...«

»Tiho!« je ukazal oficir. »Pomenimo se pozneje.«

»Torej na stražnico z njima!« so kričali divjaki.

»Ne, v kasarno,« je velel oficir, ter dodal poluglasno: »Sam Bog ve, kakšne ljudi bi našla nesrečnejša na stražnici!«

Ukazal je z zvonkim gasom: »Odvedite jih vse. Marš!«

Tako je dospel ves izprevod do kasarne, in njena monumentalna vrata so se zaprla za njim.

Množica na trgu, ki jim je bila sledila, je tulila še vedno; toda zdaj ni mogla svojim žrtvam več do živega — ločila jo je neprehodna stena.

Oficir — bil je polkovnik, se je obrnil proti obsojencema in njunim sodnikom, ujetim z njima vred, ter skočil s konja.

Vsi so začeli govoriti hkrati.

»Tiho,« je ukazal polkovnik osorno. »Tu govori samo tisti, ki mu jaz dovolim... No,« se je obrnil proti enemu izmed najbolj srditih, »povejte zdaj: zakaj ste poizkušali nasilje nad tem možem in to žensko?«

»Gospod polkovnik,« je dejal dedec precej uplašen — zakaj gnev pomenja naglo, kadar se človek zave odgovornosti — »gospod polkovnik, vohuna sta.«

»In vi ste ju hoteli vreči v kanal?«

»Vraga — ali ste slišali?... Res smo bili vsi složni glede tega...«

»In s čim sta bila zakrivila vohunstvo?«

»Jaz... jaz... To vedo drugi.«

»Kateri drugi?«

»Mene ni bilo poleg od kraja. Mislim, da so ju vedli narodni gardisti...«

»Kam so ju vedli?«

»Ne vem, gospod polkovnik.«

»In vi?« je izpraševal vse po vrsti. Toda vsi so odgovarjali z enako negotovostjo in povešali vzne-mirjeno oči. Nihče ni mogel dati točnega odgovora. Videli so narodne gardiste, nekdo jim je pravil... ljudje so se menili...

Nihče ni vedel niti naslova, niti imena teh vohunov, ki so ju hoteli umoriti.

Polkovnik je skomizgnil z rameni od preziranja in pomilovanja do tega človeštva, v katerem se je tako naglo vzdramila pračedna zver, ter se obrnil k staremu dobičinu:

slovenski strani že precej terena organiziranega in da pridejo Slovenci odslužili v bodoče vedno v poštev kot odločilni faktor pri morebitnih ožjih volitvah. Neumorno delo Slovencev, jim je seveda poskrbelo v zadnjih dveh letih še močnejšo bazo in če nikjer drugje, bi tudi danes v slučaju volitev, lahko nastopali kot uvaževanja vredna manjšinska moč. Pred dvema letoma so socialni demokrate sicer v prvem volilnem boju odklonili kategorično vsako pomoč Slovencev, računajoči povsem na svojo moč. Doživeli so — poraz. Danes pa ni ravno poredko čuti, da bi v novih volitvah reflektirali že v naprej na sodelovanje slovenskih volilcev. In s tem računa tudi naš prijatelj Wastian in njegovi tovariši. Zato so se sedaj vrgli nad poštarje vseh kategorij služabnikov, kakor tudi na druge državne uslužbence. Če prav poznamo Wastiana, se bo že v bližnji bodočnosti začelo s poglobljenjem že obstoječih in na novo ustanovljenih organizacij pri pošti, kot tudi pri ostalih državnih uradih, to pa le seveda z namenom, da se številno izenačijo in zamaše one vrzeli, ki so nastale v zadnjih letih, oziroma v zadnjem letu, odkar je zavel proti Wastianu in nemškonalnemu »delu« nov veter.

Nov narodni teren. (Maribor.) Zadnje zborovanje »nemških« poštarjev v Mariboru 10. t. m. nam je pokazalo nov, gotovo tudi hvaležen teren narodnega dela, kojemu pa do danes nismo poverili one pozornosti, ki je po vsej pravici potrebuje. To zborovanje ni bilo dobro, pač pa zelo slabo obiskano. Slišali smo od več strani, da je bila temu vzrok okolnost, da je današnja poštarska organizacija na zunanji in znotraj povsem nemško nacionalna, oziroma vsaj v nemško - nacionalnem duhu peljana. Vsi t. m. nam je izšla večina članov, kajti ni ji bilo na tem, da bi poslušala nacionalne Wastianove izbruhe, še manj pa, da bi delala temu nacionalnemu društvu nepotrebno in docela neumestno štafazo. Da pa ne bodo ne ti, ne oni v bodoče se pritoževali, da se jim od naše strani posveča vse premalo pozornosti, opozarjamo v tem v poštev prihajajoče faktorje, da se tudi za je poštarje in ne navsezadnje za ostale državne uslužbence pri nas, nekoliko bolj zanimajo in skušajo pridobiti z ustvarjanjem nove organizacije zopet par glav več, ki bodo za bodoče za nas gotovo velikega pomena v narodnem obrambnem boju.

Radi slovenske šole pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu. je dobila zadnja »Marbg. Ztg.« hud poper v obliki tiskovnega popravka. Občinski predstojnik konstatira namreč v tem popravku, da je že od nekdaj bila v šoli pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu v porabi slovensčina od nekdaj kot glavni jezik, a nemščina le kot drugi učni predmet. To seveda tem gospodom ni povšeči in ker drugega ne morejo, grizejo občinskega predstojnika, češ, da je že njegovo ime, Stelzel, tako, da kaže rojenega Nemca. Zato pa je po njihovem mnenju velika drznost, da je občinski predstojnik to svoje nemško ime postavi pod občinski pečat. — Ker pa kaže, ta tiskovni popravek tudi povsem jasno, koliko je resničkemu na nemškurski pisariji o nemškem Sv. Duhu na Ostrem vrhu in si tega — iz strahu pred novimi blamažami tiskovnega popravka ne upajo več komentirati, kot bi to nedvomno radi storili, prikrivajo svojo jezo in pač tudi zadrego čisto enostavno z vzklikom: »Kaj je vse postalo iz nekdanjega Sv. Duha na Ostrem vrhu?« To je pa za naše Nemce seveda najenostavnejše. Upajamo, da bodo imeli še marsikatero priliko, tudi v drugih slučajih tako vzdihovati.

Neprijetna vožnja. (Konjice.) Pred dnevi je hlapcu trgovca Ogo-reuca tako nesrečno izpodneslo, da je padel in si zlomil desno nogo. Mož se je kljub silnim bolečinam, skobacal na voz in se pripeljal v Konjice, koder ga je rešilna straža tamonjske požarne brambе obvezala in prepeljala na njegov dom.

Sam si je užgal. (Ljutomer.) Blizu Ljutomerja je pogorelo dne 12. avgusta posestniki Alojziji Bradan celo posestvo. Požar je izbruhnil po noči in se tako naglo razširil, da ni bilo ničesar več mogoče rešiti. Škoda, nastala po požaru, je cenjena na 3000 K. zavarovalnica pa je samo 1400 K. — Še isto noč so prišli meža pogorele, ker je na sumu, da je sam posestvo svoje žene zažgal. Ne ve se pa še, iz kakšnih nagibov je to storil. Oddali so ga okrajnemu sodišču v Ljutomeru, da dela nekoliko časa pokoro.

Maribor. (Delo za »Marburger Hütte«.) Dne 10. t. m. je znošilo 50 turnarjev in turnaric vse dele velike peči, ki jo postavijo v »Marburger Hütte«, v svojih nabirnikih na Pohor. Seveda se to ne bi bilo zgodilo, da ni bila stvar pravzaprav namenjena kot gorski zlet. Kaže pa nam ta dogodek prav lep slučaj požrtvo-

valnosti, zlasti še, če pomislimo, da je vsa zgraditev »M. H.« omogočila edino radodarnost in požrtvovalnost 16.000 K velja »M. H.« in skoro vseh 16.000 K so že nabrali. Reklo se bo, da očitamo sebi samim nepožrtvovalnost. Gotovo ni to naš namen in tu ta slučaj le beležimo kot nadaljno netiyo naši požrtvovalnosti.

Pošne pošiljave z gore. V tokrek ponoči se je vžgal voz večernega vlaka na progi Maribor-Gradec. Voz je bil takoj za ambulančnim poštnim vozom in za to tudi nevarnost za pisemsko pošto. Goreči voz so v Gradcu odpeli in pogasili, kljub temu pa je v njem baje zgorelo 100 poštnih pošiljatev.

Danes, v nedeljo, 17. avgusta vse na krov! Slovenci po Sp. Štajerskem kliče Slovenska Bistrica, ozloma slovenjebištrski Sokol. Pohitimo v čim večjem številu ta dan v Slov. Bistrico, da kumujemo najmlajšemu štajerskemu Sokolu!

Dnevni pregled.

Kaj, ko bi dala Avstro-Ogrska dober zgled. Hohenburgerjem in Tizsom ne gredo iz glave macedonske narodnosti in Albanci. Strahovito se boje, da bi se macedonski Slovani ne naučili srbsko čitati. Predložila je velesilam, da napravi kolektivni korak v dosego garancij za obstanek in varnost narodnosti v raznih balkanskih državah. Ta predlog je sprožila tista Avstro-Ogrska, ki ima med svojimi davkoplačevalci ogrske Slovence. Kaj, če bi Avstro-Ogrska pokazala, kako bi morala izgledati takšna garancija. Pa še zelo hvaležni ji bomo; bolj kot Albanci.

Če je le res. Nemški listi so prinesli vest, da je neka dunajska firma dobila naročilo, da naj izdelajo dragoceno perilo z velikimi znaki »S II«. Firma sama ni vedela, za koga je to perilo namenjeno, šele pozneje se je videlo, da je namenjeno za bolgarskega carja Ferdinanda, ki je imel dobiti naslov: Simeon II. Te dni je bilo to naročilo brzojavno ustavljeno in bo tvrdka baje za do-slej izvršeno delo dobila primerno odškodnino. Poleg tega sta še dve naročili, ki jih za sedaj v Bolgariji ne bodo mogli rabiti, t. j. oni mozaik, ki ga je dal napraviti Ferdinand v Benetkah in predstavlja carja Ferdinanda in carico Eleonoro kot bizantinsko carsko dvojico. Mozaik je bil namenjen za cerkev sv. Sofije v Carigradu. Tudi križ, ki je bil namenjen za na vrh cerkve sv. Sofije, namesto polmeseca, in je bil baje že pri armadi na Cataldži — bo za sedaj treba spraviti. Tako je Ferdinand narodno zavozil — zato je prav, da se gre v Ischl nekoliko potolažit.

Dobro — če je le res. Odbor čebelarstva društva je meseca junija t. l. prejel od deželnega odbora 1500 K podpore. Odbor je sklenil, to svoto porabiti v svrhu izboljšanja gnolobe, ki tako obširno uničuje čebelno zalego po vseh krajih Kranjske. Ta kuga je zaprla naši čebeli uvoz na Nemško in tudi v Rusiji se je začelo gibanje v varstvo ruske čebeloreje. Ako se to izvede, je izvozu kranjske čebele prizadet smrtni udarec. Škoda, da nimamo društva za sadijeje. Tudi na tem polju je treba heroičnega dela. Kdor pogleda trhla, gnila, z mahom pokrita in razpokana debla v sadnih vrtovih, si ne more misliti bolj idealnih gnezd in semenišč za razvitek vsakovrstnega sadja in drugim rastem škodljivega mrčesa. Kdo je poklican, da se tu naredi red in uvedejo odnošaji, vredni civilizirane dežele?

Tržačani pridejo danes ob 9.20 dopoldne in ne pol 10., kakor smo včeraj poročali.

Čudna slovenščina. Ob cesti iz Javornika na Blejsko Dobravo imajo električno napeljavo; na drogih je napeljava so pa pritrjene dvojezične tablice in je tam čitati sledečo naravnost izjavajočo in škan-dalozno slovenščino: »Totikanje te ispeljave je smrtno nevarno!« Očividno norčevanje iz našega jezika. In bog zna kako dolgo so te tablice tam že pritrjene. Merodajni faktorji, storite že vendar enkrat primerne korake, da izgine ta nečedna slovenščina raz teh drogih!

Pozdravljam te, gorenjska stran . . . Res, krasne in priske besede, toda samo glede na naravno krasoto. Če prideš na Gorenjsko, n. pr. v Radovljico ali pa tam okoli, slišiš iz krogov domačega uradništva toliči samo švabščino, le sempatja ti zazveni na uho kak slovenski stavek, ki ti dá vedeti, da so ljudje, ki znajo tako dobro mešati oba jezika, rojeni Slovenci. Pri nas v Ljubljani imajo tako navado nekatere gospodične, ki mislijo, da če govore nemško, potem več velja.

Gospodje, ne vsiljujte na domačih tleh nemščine! S tem se pri Sloven-cih, ki prihajajo iz drugih krajev k vam, samo smešite!

V R. na Gorenjskem se gode kaj zanimive stvari. Tu namreč živi 30letna Marijina devica M. P., ki opravlja samo dostojanstvene službe. Ona je prednica pred kratkim ustanovljene Marijine družbe, načelnica ženskega odseka katoliškega izobraževalnega društva, je organistinja in še marsikaj —. Koncem maja neznano kam izgine in ko se vrne tekem pet dni, je pravila, da je bila v Ljubljani pri večših zdravnikih, pri katerih je bila operirana na jetrih in ledvicah. Zato so v katoliškem društvu tudj molili, da bi srečno prestala »operacijo«. Ta devica je v petih dneh torej prestala tako »smrtno nevarno operacijo«, za kar je potrebno najmanj štiri tedne. Pa prišel je glas v deželo, da ni bilo nikake operacije, ampak vse nekaj drugega. V Lj. je namreč povila tekem teh 5 dni eno hčerko, katero je takoj ostavila in dala v rejo. To vse je javna resnica — katera se ne odpravi s sveta. Nato pa pride »Slov. Narod« in to stvar zanika. On piše med drugim: Iz R. na Gorenjskem . . . resnica je (o, seveda!), da je iskala ondodna občes-poštovana (o jej!) M. P. zdravniške (babične) pomoči v Lj. ter sta ji večša zdravnik (babica) odstranila smrtno nevarnost (hčerko Marijo). Kaj je hotel »Slov. Narod« s tem reči, si vsak lahko misli. Omeniti je le, da M. P. opravlja še vsa svoja dostojanstvena opravila razen predsedstva Marijinih devic — seve v toliko, kolikor ji pripuščajo moči. Najbolj čudno pri vsem pa je, da so dva meseca iskali očeta, katero so pa slednjič vendar dobili. Sobotni »Slovenec« pa prinaša novico iz Ljubljane, da je umrla M. P., rejenka, deset tednov stara. — Tako se je ta zadeva končala.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala mlada rodoljubka Franica Omadičeva, učenka 5. razreda v Braslovčah, 4 K 30 v. V nedeljo dne 3. t. m. so priredili otroci vasice Polče pri Braslovčah svojo veselico in pridobili za družbo C. M. omenjeno svoto. Hvala, dobri mladi Slovenci! G. Heller iz Nabrežine je nabral ob sestanku šestilcev novoizvoljenega poslanca g. svetnika Dominka 11. K 20 v. G. Zdenko Švigel je nakazal družbi 2 K najdenine. Gos-podična Režika Eržen je poslala 8 K, katere je nabrala gđ. Marjanca Trpin iz Ledin pred odhodom v Ameriko v gostilni g. Vinko Demšarja v Zireh. Imenovana je bila tudi članica in sotrudnica naše Ciril-Metodove podružnice v Ledinah in upamo, da ostane družbi vdana tudi v daljni Ameriki. Iskrena hvala!

Pozor! Za veliko skupščino družbe sv. Cirila in Metoda so zglas-nice in glasovnice odposlane vsem podružnicam, delegatom in pokroviteljem. Poslalo se ni le tistim, katerih naslovi so neznani. Zglasnice, ki so jih sprejele podružnice, morajo imeti podružnični pečat (če ga ima podružnica) in biti podpisane od podružničnega prvomestnika in tajnika. Kjer se niso naznanili zastopniki pokroviteljn in delegati, jih mora tudi podružnični prvomestnik na zglasnico vpisati. Vsem drugim, kojih naslovi so zanesljivo znani, so se poimenske zglasnice pravilno spopolnjene poslale po pošti na dom. — Prečitajte vodstvena pojasnila in ukrepe na zglasnici. Kdor želi kakih nadaljnjih informacij, naj se obrne do 1. septembra na družbino pisarno.

Zahvala. Odbor C. M. družbe na Posavju s sedežem na Ježici, se tem potom iskreno zahvaljuje vsem in vsakemu udeležniku veselice, katera se je vršila 3. avgusta »pri rus-kem carju.« Številna udeležba zavednega domačega občinstva in Ljubljancanov z njih rodbinami je bila lepa manifestacija za C. M. dru-žbo v moralnem kakor tudi v gmo-tnem oziru. Odbor smatra enkrat za svojo dolžnost, izreči najiskrenejše zahvalo vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli k tako dobremu uspehu društvene slavnosti. Posebno se zahvaljuje župniku g. Berčetu, kateri je veselico v imenu glavne družbe počastil, zahvaljuje se zavednim gospe in gospicam v paviljonih in domačim dekletom pri razprodaji srečk, gospodom in gospejem za požrtvovalno nabiranje dobrot, kakor tudi vsem darovateljem krasnih dobrot, ter sploh vsem, ki so z denarjem ali drugače prispevali. Najlejša hvala končno vrlim gospe in gospicam, in brhkim domačim dekletom, ki so s svojim požrtvovalnim sodelovanjem zopet pokazale, da znajo ceniti pomen šolske družbe sv. C. in M. Nadalje se odbor zahvaljuje domačemu občinstvu, ker je tako v obilnem številu obiskalo

veselico. Na Posavju se je pričelo daniti. — Odbor.

Moravsko pevsko društvo v Moravčah vabi na veselico, ki se vrši v nedeljo, dne 17. avgusta 1913 v dvorani »Zadružnega doma«. Vzpored: Trije ptiki. Burka v dveh dejanjih. Po predstavi prosta zabava s plesom v prostorih gospe Tomar-nove. Začetek igre točno ob 3. pol-poldne.

Slaba pestunja se je izkazal 13-letni Oto Krainer, ki je pestoval 10-mesečno rejenko Samo Logar. Deklica je padla dečku na tla in si je zlomila levo nogo.

Na hlev je lezel. Černivc Janez iz Pesnice, pri tem mu je spodletelo pri padcu si je zlomil levo nogo.

Nogo si je zlomil Josip Gabriel iz Dobovca. Lezel je po lestvi, leslec se je prevrnila, padel je na tla in si je zlomil desno nogo.

Voz se prevrnil s konji vred v Savo. Te dni je padel v Savo oblo-žen voz, v katerega sta bila vprežena dva konja, ki sta bila last stavbenika Fusa iz Kranja. Konja, ki sta se prej splašila na bregu Save, sta v vodi utonila. Fuso ima 1600 K škode.

Italijanska jadernica se potopila. Kakor se iz Pulja poroča, se je dne 15. t. m. v bližini puljskega pristani-svled vilharja potopila italijanska ja-dernica »Independentes«, na kateri je bila naložena sol in ki je plula od Sicilije v Benetke. Ladija »Nadvoj-voda Friderik« je zaman skušala rešiti potapljačo se jadernico. Moštvo na jadernici so rešili. Ladija in blago sta bila zavarovana.

»Prosim, stopite noter!« Dne 13. t. m. popoldne je izvršila 21letna de-klka Marija R. v stanovanju svojega gospodarja v dunajskem okraju Wäh-ring samomorilen poskus. Odprla je petelin cevi svetilnega plina in je začela vdihovati vase plin. Pred vrata svoje sobe je samorilka polo-žila listek, na katerem je bilo napi-sano: »Prosim, stopite noter!« Stran-ke, ki so stanovale v hiši, so zasle-dile ostri duh svetilnega plina in so opozorile nanj hišnico. Ta je šla v sobo, odkoder je prihajal plin in je našla dekle nezvestno na postelji. Odnosla je dekle na svež zrak in je poklicala zdravnika. Ta je napravil, da se je deklica zopet zavedla. Ker je bil njen gospodar na letovišču, so jo odpeljali nato na policijski komi-sariat, kjer je izpovedala, da si je hotela vzeti življenje v sled neozdrav-ljive bolezn.

Škandalozni prizori pri pogre-bu. Ko se je te dni vršil v Chomutovu na Češkem pogreb kovača Ernesta Krausa, ki se je obesil od žalosti nad nezvestobo svoje žene, je prišlo na pokopališču do škandaloznih prizor-rov. Več sto žensk je čakalo ženo umrlega kovača pred mrtvašnico. — Ko je žena stopila iz zaprtega voza, so se zbrale ženske okrog nje, začele so kričati, »sramota«, teple so jo s pestmi in ji pljuvale v obraz. Isto so delale ženske, ko je šla vdova k od-prtemu grobu svojega umrlega moža, kjer se je začela obupno jokati. Ženske so bile tako razsrjene, da se je bilo bati, da ne bi zagnale ženo v odprt grob. Duhovnik je mogel opraviti svoje pogrebno opravilo šele tedaj, ko se je Krausova oddaljila od groba.

Poskus umora v kinematogra-fičnem gledališču. Kakor se iz Bruslja poroča, je nastala dne 14. t. m. v ne-kem tamošnjem kinematografič-nem gledališču velika panika med gledalci, ker se je hotel izvršiti aten-tat na nekega posestnika. Posestnika Bera po imenu, je hotel namreč nje-gov svak med predstavo umoriti s tem, da je sprožil nanj iz samokresa šest streliv. Ber je bil smrtno nevar-no ranjen. Obiskovalci gledališča so v divjem diru drli proti izhodu, pri-čemur se je več oseb lahko poško-dovalo. Ber leži na smrtni postelji morilca pa je policija aretirala.

Velika tatvina dragocenosti. V francoskem morskem kopališču Be-avull se je pojavila dne 13. t. m. popeludne v trgovini pariškega ju-velirja Pavla Lienarda kakih 34 let stara, elegantno oblečena dama, ki je naročila zlatarju, naj ji prinese po-kazat nekaj kinča, češ da ga bo kupila. Dama si je nato dolgo časa ogledovala dragocenosti, na kar je odšla iz trgovine, ne da bi kaj ku-pila. Komaj pa se je odstranila, je zla-tar zapazil, da je zgnila ovrtna ve-rižica, na kateri so bile nanizane perle v skupni vrednosti 33.000 frankov. Policija je sicer poizvedovala in se podila za tatinsko damo, vendar se ji ni posrečilo, da bi jo prijel. Prav-zvita tatvica je morala biti ona dama, kakor pišejo listi.

Slovenska zemlja.

Besede, kj stanejo 500 K.

Ljubljana.

Z dopisom pod zgornjim za-glavjem smo bili v včerajšnjem listu tudi mi hudo mistificirani. Današnji »Slov. Narod« piše: Slovenske liste

iz Ljubljane in Celja obletava zadnje dni kukavica iz Savinjske doline, rodum iz Soštanja in leže potvorke grde laži in nesramnega obrekova-nja.

Po podanih informacijah v pol-nem obsegu pritrdimo in nam je prav neljubo, da smo tudi mi na-sedli. V pokrepitev naslednja izja-va: »Lastnoročno podpisani izjav-ljam, da sem in ostanem Slovenec in tudi volim na slovenskem progra-mu, s pogojem, da mi ni usojeno vo-liti Skazo vulgo Spenka. V tem slu-čaju se vzdrižim volitve. Velenje, 3. VIII. 1913, Karol Ocvirk, kovaški mojster.« Mojster Skaza vulgo Spenk, ali vas ni sram potvare. Vam je narodna ogroženost le ljuba — v dobičkarijo — le odpravite ljudi, zavedne Slovence in prave mojstre v svoji stroki, kar vi že po imenu, kaj celo po dejstvih koncesionirane-ga mojstra gostilniškega, mesniške-ga in meščanskega nikakor niste. Celom prepovedujete slovenskim li-stom uhoj v javen lokal vaše gos-tilne — in pri tem hlinite narodno ogroženost in naroden ponos!

Javljamo Vam, da takoj pri zglazbi g. Bergleza je g. Prevc vlo-žil pri nas 500 K, ki se sodnijskim potom izplačajo. Do tukaj komika, tragika sledi. Poratis »Slov. Naro-da« šte. 174. sledi, da aročniki na-šega lista poizvedo o narodnem osrečevalcu, to je mojster Skaza, vulgo Spenk, županu velenjskemu! Uredništvo samo tudi nikakor ne dvomi o narodnem ponosu in neop-rečni značajnosti gosp. Prevc! Drugič napram dopisniku ne bomo obzirni. Upamo, da razumete!!

RAZNE ZANIMIVOSTI.

Carjevi krvniki. Rudar Ignacij Jakubik iz Mislovic je šel ob času stavke šlezjskih rudarjev čez mejo v Niko, kjer je pri tamošnjih rudar-jih nabiral podpore za stavkajoče. Rusko sodišče ga je zaradi tega ob-sodilo na dosmrtno prisilno delo v Sibiriji. Pruske oblasti, pod katere je bil rudar pristojen, so v sled nečuve-ne sodbe poizvedovale pri ruskem sodišču, ki je potrdilo, da je res iz-reklo ono strahotno obsodbo. Pruska vlada je napela sedaj vse sile, da iz-posluje razveljavljenje te grozne ob-sodbe. Jakubik je star 40 let in ima v Mislovicah obilo družino, ki jo bo morala sedaj preskrbovati občina.

Ljubljana.

— **Ljubljancani! Hišni posest-niki!** Danes pridejo v Ljubljano goste iz Koroske, Stajerske in iz Trsta. Povečini so to delavci in zastopniki narodno strokovnih organizacij vseh stanov Dolžnost naša je, da jih sprej-memo čim dostojneje. Po prihodu posebnega vlaka bo pohod z godbo in zastavo v »Mestni dom«. Izpovedi bo šel po Dunajski cesti. Prešernovi ulici v »Mestni dom«. **Dolžnost slo-venskih hišnih posestnikov je, da razobesijo na svojih hišah v pozdrav narodnim delavcem slovenske zasta-ve. Tržaskih udeležencev bo od 800 do 1000. Hišni posestniki!** Vaša sramota je, če bodo imeli gostje pri-liko izreči obsodbo nad zavednostjo Ljubljane. Zastave ven!

— **Danes ob 9.20 dopol. pridejo** Tržačani s posebnim vlakom, z godbo in zastavo v Ljubljano; na kongres strokovnih organizacij pridejo istoča-sno tudi zastopniki s Koroskega in Stajerskega. Na kolodvoru bo slav-nostni sprejem in nato obhod po mestu. V »Mestnem domu« veliko manifestacijo zborovanje.

— **Ob vsakem vremenu se vrši** danes velika nar. veselica v Nar. do-mu. Če bo slabo vreme se vrši vese-lica v vseh notranjih prostorih: v ve-likih in mali ter sokolski dvorani, če bo lepo vreme pa na vrtu in sokolski dvorani, ki se spremenijo v stra-šen zabaven pekel. Pridite torej na veselico ob vsakem vremenu.

— **H kongresu nar. strokovnih organizacij v Ljubljani.** Po pomoti je iz našega poročila o kongresu izostal referat znanega zadružnega strokov-njaka Stiblerja, ki je predaval o za-družništvu. — Kot sklep popoldan-ske debate se je izvolil dosedajni pri-pravljani odbor še v nadalje, da vodi vse posle do drugega leta, ko se ima vršiti II. kongres nar. stro-kovnih organizacij. Dotedaj se ima pripraviti vse za ustanovitev »Zveze nar. strokovnih organizacij, odnos-no za ustanovitev »Narodno stro-kovnega sveta.« — Nato so se odo-brile resolucije, ki jih priobčimo ju-tri. — Predsednik g. dr. Ravnihar je zaključil z velikim zadovoljstvom nad uspehi, kongres; nakar se mu je za spretno vodstvo zahvalil g. dr. Mandič iz Trsta.

— **Kaj imajo Ljubljancani radi.** Že dalje časa se je pri nas po časo-pisih ponavljala misel, da naj se na-pravi kak primeren variete, ki bi nu-dil v našem dolgočasnem mestu malo zabave. Igralci niso posebno

Cementne cevi
v vseh merah,
barvaste plošče
itd.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Ko.

Ljubljana.

Telefon št. 296. Pisarna, delavnica in skladišče na Tržaški cesti. Telefon št. 296.

Stopnjice, bal-
koni, spomeniki,
stavbni okraski
itd.

zaupali temu podjetju, ker so imeli s predstavo v »Nar. domu« enkrat britke skušnje. Toda treba je razločevati med prireditvami, ki vabijo in ki ne vabijo. Gledališka predstava v »Nar. domu« bo težko kdaj uspela, drugače pa je v variete-gledališčem. Ljubljana je brez zabave in to v teh časih, ko smo prav potrebni razvedrila. Ako pride kak tujec v Ljubljano, ako dobiš goste, i. dr. nimaš mu skoraj kaj pokazati. Edina rešitev je, da ga pelješ kam na vino ali v kavarno na kavo, to je vse. Variete-predstava je bila pred večerajšnjim v hotelu Tivoli tako obiskana in občinstvo je bilo za vse dovpite tako hvaležno, da je to najlepši dokaz, da bi stalen variete v Ljubljani imel vsaj vsak teden parkrat dovolj posetnikov. Naši igralci bi s tem imeli dovolj dohodkov. Naše javne razmere nudijo danes dovolj snovi za dovpite in kuplete. Ako pa že mislimo na variete, skušajmo ustvariti nekaj domačega, ali v vsaj kolikor mogoče slovenskega ali jugoslovanskega. V tem oziru bi se morali čimdalje bolj ozirati na jug. S početka bi seveda ne šlo brez nemških komadov — toda tak material stane. Zato bi se morali oglasiti naši domači literati in komponisti ter poskrbeti za primeren material. Imeli bi lahko dovolj domačih dovptov in kupletov. Te vrste izdelkov nam sploh manjka. Rabila pa bi jo tudi naša družba po manjših mestih, ker so pogosto v zadregi za primeren spored pri raznih društvenih zabavah. Uspeh variete (variete ne izključuje tudi resne boljše kose) bo dal morebiti poguma, da se ustanovi v »Tivoli« stalen variete. Mislimo, da bi bilo s tem ustrezno željam občinstva in — igralcev.

— »Knez Semberjski.« Če bo danes, v nedeljo, deževalo, se »Knez Semberjski« vprizori v deželno gledališče. Cene so iste, kakor za predstavo na prostem. Prva predstava bo ob pol 3. uri popoldan, druga ob 7. uri zvečer. Igralci naj se pridejo v deželno gledališče kostimirati že ob pol ene! Tudi jezdec! Če bo lepo vreme, bo predstava samo ob pol 3. popoldne v parkhotelu »Tivoli«. Kostimirati pa naj se pridejo vsi igralci ob vsakem vremenu v deželno gledališče. Če se bo igralo v gledališču, bo predstavam sledil variete.

— K jutrišnji vprizoritvi »Kneza Semberjskega« na prostem, ki bo točno ob pol 3. popoldne poleg parkhotela »Tivoli«, je prijavljenih nad tisoč posetnikov iz Trsta in Primorja in enako število iz Stajerskega, tako da je že sedaj zagotovljen ogromen poset. Vdeležje se je vsi vdeleženci kongresa nar. strok, organizacij. Opozorjamo slavno občinstvo na to, da si bo pravočasno oskrbelo vstopnice. Veliki uspeh večerajšnje prve vprizoritve, ki se je kar najpopolneje izvršila navzlic ponovnemu prenehanju pred približno en tisoč gledalci, je najboljša reklama. Varietete veselice jutri glasom že prošli teden priobčenege sporeda ne bo. Cene so iste kakor večeraj: 2 K, 1 K, 60 v, 40 v in 20 v. Vse tiste, ki so pri vprizoritvi večeraj sodelovali, prosimo, da se pridejo v »Tivoli« maskirani že ob pol ene popoldan!

— Deset čestitih skantov, pride danes v Ljubljano. Udeležje se tudi veselice v »Nar. domu«.

— Notica o zaroki dr. Vošnjaka v »Edinosti« je mistifikacija.

— Pritožba. Kot bralec Vašega cenjenega lista, ki se bavi čestokrat z našo famozno državno policijo, si vam dovoljujem naznaniti naslednji dogodiljak, ki je vreden, da ga obelodanim: Vozim se že čez pol leta po Franciskanski ulici v smeri proti »Unionu« dnevno dvakrat, ne da bi me v tem kdo oviral, kajti tozadevno prepoved, ki pa velja le za vožnjo v smeri proti Dunajski cesti, je policija ignorirala, kakor ignorira tudi magistratni ukaz glede števil. Danes pa me ustavi redar št. 41, me neč, da je kolesarska vožnja v Franciskanski ulici sploh prepovedana. V tem momentu, ko sem proti temu ugovarjal, se pripelje v ulico stražnik c, kr policije na kolesu. Ko ga na to opozorim, mi odvrne: »Stražnik se sme peljati tu, kakor sme sploh peljati na vsakem trotoarju, ako mu je fuho! Nadalje mu rečem, da sem v tej ulici že srečal, vozeč se na kolesu najmanj sto redarjev, mi odvrne: »ti niso opravljali pravilno svojo službo. Take šikane naj se že enkrat končajo.

— Strela je udarila večeraj na Viču v vilo ravnatelja Rašice. Strela je udarila skozi dimnik in je omanila ter hudo poškodovala zidaria An-

tona Oblaka, zidarja Karola Novaka in delavko Marijo Narobe, vse tri uslužbene pri zidarskem mojstru Königu. Enega je opalilo po vsem telesu in mu raztrgalo klobuk, sukno in hlače, drugemu je prebilo čevljev v peti. Vse tri so morali odpeljati v deželno bolnico. Kolikor smo do večera mogli izvedeti, so vsi trije celo popoldne spali ob omamljenosti. Upati je, da kmalu okrevajo.

— Tržne vesti. Včeraj sta pripeljala dva Vipavca na trg 93 škatulj grozdja. — Krompirja so pripeljali 12 voz in ga prodajali po stari ceni, to je po 6 K 100 kg. — Zeljnatih zlay je bilo na trgu dva voza in so jih prodajali 100 glav za 15 K. — Drv je bilo p3 voz in so bila po K 19 do 19.50 seženj. — Jaje je tržno nadzorstvo od 11. do večeraj preiskalo 6000, med katrimi je bilo pokvarjenih 17. Splošno pa večerajšnji trg ni bil z živili tako dobro preskrbljen, kljub temu, da jih je bilo dovolj, kakor običajno ob sobotah, in so bila vsa živila tudi nekoliko dražja, posebno draga je tudi perutnina.

— Umrlj so v Ljubljani: Marija Magdalena Valentinčič, posestnikova hči, 5 tednov. — Julijana Koblica, vrtnarjeva hči, 13 let. — Alojzija Gorjan, žena tovarniškega kurjača, 43 let. — Friderika Falle, hči krojaškega pomočnika, 6 tednov.

— Vojni film »Bitka ob Bregalnici« se predvaja še danes in jutri v Kino »Idealu«. Zanimanje za ta krassen posnetek je veliko, tudi ostali spored je izbralen. V torek sijajna veseloigra z Moricem »Kako so peli stari po »Sramežljivi Suzani«. V petek Psylander v Nordiskdrami »Beg skozi oblake«. V soboto »Hlapci zlata«.

Hodža Nasredin — turški Pavliha.

Danes Turki nimajo vzroka, da bi se smejali. Po vsem tem, kar so doživeli, so jim menda prešli vsi dovpti. Edino pohod na Drinopolje je dal povod za kako dobro zabavljico. To jim je preskrbel Ferdinand in naj se pri njem zahvalijo. Zato pa se je seveda cel svet iz Ferdinanda norčeval. Na svetu je že tak: eden vleče drugi je potegnen.

Turki so bili pošteno potegnjeni in od meseca oktobra se je zblilo mnogo šal na njihov račun. Sicer so bili Turki že prej po nesreči predmet za dovpite. Sami na sebi Turki niso dovptni ljudje. V tem oziru so njih slovanski sosede, posebno Srbi, mnogo bolj srečni. Med Srbi živi mnogo smešnih o potegnenih Turkih. Nekaj takih zabavljic se je zaneslo tudi k nam — večinoma iz Bosne. Duševno je raja gospodarja Turčina vedno nadkrijeval, zato se je rad iz turške lahkovernosti pošalil.

Vendar imajo tudi Turki svojega šalivca — nekakega Pavliha. Imenuje se hodža Nasredin. Vsak narod ima kako osebo, ki ji ljudska domišljija pripisuje razne smešne dogodke: tako imajo Nemci Eulenspiegla, Slovenci Pavliha, Čehi Švando dudaka itd. Turki pa imajo hodžo Nasredina.

Ta hodža Nasredin je baje živel v 14. stoletju za časa sultana Aladina. Njegov grob je v Aksehriju. Hvaležni Turki so ga postavili v raj blizu preroka Mohameda. V Aksehriju vsak kamen spominja na tega duhovitega šalivca. Tam kažejo tudi neko prižnico, na kateri si je hodža Nasredin dovolil sledeči dovpt: Hodža Nasredin je stopil na prižnico in rekel: »Muselmani, veste, o čem vam bom govoril.« — »Ne«. — »Torej kako naj govorim o tem, kar ne veste.« — Drugič nastopi hodža Nasredin: »Muselmani, veste, o čem vam bom govoril?« — »Da!« — »Torej o tem mi ni potreba govoriti.« — Tretjič nastopi hodža Nasredin: »Muselmani, ali veste, o čem bom govoril?« — »Eni: »Da.« — Drugi: »Ne.« — »Dobro«, pravi hodža, »potem naj tisti, ki vedo, povedo onim, ki ne vedo.« Take šale je ugalil hodža Nasredin z meščani. Še leta 1828. je šla turška četa mimo njegovega groba in je poveljnik obljubil nagrado enemu, ki se ne bo smejal — toda vsi vojaki so se smejali.

Zadnji čas je Albert Veselski zbral njegove dovpite. Ti dovpti so znani po celi Turčiji, po vseh primorskih mestih, po otokih, po arabskih, berberskih, pa tudi po albanskih, grških in srbskih krajih. Celo na italijanskih kalabrijskih in sicilijskih bregovih poznajo hodževe dovpite. Se-

veda marsikatero šalo so mu naptili drugi — toda hodža Nasredin nima nič proti temu. Mnogi dovpti so že bolj stari nego hodža — ohranili so se namreč še od starih časov med brezskrbnimi prebivalci teh dežel — mnogi izhajajo od starih Grkov, drugi od Arabcev — toda dovpti dobi drugačno vrednost, ako ga izreče hodža Nasredin. To je pa tako Marsikaj je pri Pavlihi smešno, kar bi sicer ne imelo smisla. Taki so tudi hodževi dovpti.

Hodža se je razjezil nad svojo kamelo in se je zaklel, da jo proda za en frank. Žena vsa prestrašena, kriči: »Vendar ne boš dal kamele za en frank.« — Hodža hoče držati besedo in odide na semen. Na kamelo pa je dejal mačko in kričal: »Prodaj kamelo za en frank — toda zraven mora kupec kupiti mačko za 99 frankov...«

Enkrat je hodža klical ljudi k molitvi. Naenkrat prileti iz mošeje in leti iz vseh sil po cestah naprej. »Kam pa letiš, hodža?« — »Za svojim glasom. Rad bi videl, kako daleč sega...«

Hodževa žena je nekoč oprala njegov kaftan in ga je dala sušiti na vrt. Ponoči se hodža zbudi in misli, da je ropar na vrtu. Vzame lok in ustrelj. Zjutraj se žena jezi: »Glej ves kaftan si prestrelil.«

»Dobro, da nisem bil v njem,« pravi hodža, sicer bi bil gotovo mrtev.

Nekoč ponoči zbudi hodžo njegova žena, češ da ne more spati, ker otrok joka, in da naj ga hodža ziblje. Hodža se je branil, ker je hotel spati in ni hotel zibati. Žena pravi: »Ziblji vendar otroka, saj je tako tvoj kakor moj, vsakega pol.«

»A, kaj,« pravi hodža, »jaz pustim mojo polovico jokati.« Nekoč je hodža zgubil prstan. Hodža gre na ulico in išče, išče. »Kaj pa iščeš?« vpraša žena. — »Prstan.« — »Kje si ga pa zgubil?« — »V hiši.« — »Zakaj ga pa zunaj iščeš?« — »Ker ie tu bolj svetlo,« pravi hodža.

Enkrat je nesel hodža z dvema sosedoma enega janca in dve ovci domov. Ko so se ločili, sta sosedova predlagala, da bi vsak enako domov prinesel. »Dobro,« pravi hodža, »vzemita vidva janca, a jaz obe ovci.«

Hodža je šel nekoč ob reki in žena je padla v reko. Hodža je šel ob reki navzgor in je iskal ženo. Sreča ga sosed in vpraša: »Kaj iščeš, hodža?« — »Žena mi je v reko padla.« — »Potem jo išči nižje v reki.« — »O ne, pravi hodža, moja žena je tako nasprotna, da gotovo proti reki plava.«

Neki kmet je zgubil osla. Pride k hodži, da naj v cerkvi to naznani. Hodža stopi v cerkvi pred vernike in pravi: »Muselmani! Kdo izmed vas se ni pil kave in žganja, kdo ni pušil in igral, kdo ni iskal vesele družbe in ljubeznj, ta naj stopi naprej.« — Nekdo stopi naprej in pravi: »Jaz.« Hodža se nasmeje in pravi onemu, ki je osla zgubil: »Tu imaš osla.«

Hodževa žena je rodila. Ko je prišla odločilna ura, je nastala noč in nikogar ni bilo, ki bi ji pomagal. Žena prosi hodžo, naj prinese svečo in posveti. Hodža prinese svečo in posveti. Ko je bila žena gotova hoče oditi, a žena pravi: »Počakaj, pride še eden.« Hodža počaka in res žena rodi drugo dete. Hodža hoče zopet oditi. Žena pa ga prosi naj ostane, češ da pride še... Hodža pa ugasne svečo. »Zakaj me pušiš v temi?« tarna žena. »Ako vidiš luč,« pravi hodža, »gredo na svet kakor muhe. Za enkrat je res dovolj.«

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

POVRATEK DELEGATOV.

Belgrad, 16. avgusta. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Danes ob deseti uri popoldne so odpotovali iz Bukarešte na velikem parniku »Srbija«, ki jim je bil poslan nasproti, do Turn-Severina, srbski, črnogorski in grški mirovni delegati.

Na celi poti je ljudstvo ob srbski obali navdušeno pozdravljalo delegate na parniku z zastavami, streljanjem iz mozarjev in živjo-klici. Belgrad je zaradi prihoda delegatov ves v zastavah, vse ulice so bile polne ljudstva od vsakega pristanišča do glavnega trga (Terazije) ki je zavzelo tudi ves kalemegdanski hrib in pramažda.

Prihod parnika je bil pozdravljen z navdušenimi klici. V imenu belgrajske občine je pozdravil delegate župan g. Ljubomir Davidović, ki je posebno naglasil zavezniški odnosaj Srbije s Črno goro in Grčijo in veliko prijateljstvo z Rumunijo.

Belgrajska grška kolonija je izročila grškemu ministrskemu predsedniku Venizelosu šopek cvetic.

Belgrajske dame so obdarovale s cveticami vse delegate, ki so se prirsčno zahvalili na tako lepem sprejemu.

Potem so se odpeljali delegati v hotel »Moskvo«, kjer so odsedeli in na celi poti je občinstvo metalo cvetlice v njihove kočije.

Ob eni uri popoldan je bil v Grand-hotelu svečan banket, ki ga je priredil ministrski predsednik g. Nikola Pašić, nocoj bo pa v kraljevem dvoru diner.

Grški delegatje odpotujejo že nocoj dalje proti Solunu, potem pa v Atene.

SRBSKI VOJAKI ŽE PRIHAJAJO DOMOV.

Belgrad, 16. avgusta. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Danes po 2. uri popoldne je prispel v Belgrad štab konjeniške divizije s celim 4. polkom. Drugi polki pridejo pozneje sukcesivno. Nocoj pridejo v Belgrad trije vlaki z vračajočimi se vojaki.

BANKET TUJIM ZDRAVNIKOM V SRBIJI.

Belgrad, 16. avgusta. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Pojutrišnjem v ponedeljek, priredi belgrajska občina banket tujim zdravnikom ki delujejo v tolikih bolnicah in zdraviljo številne ranjence.

OBISKI MED BALKANSKIMI VLADARJI.

Belgrad, 16. avgusta. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) »Pravda« priobčuje — sicer z rezervo — glas, da napravijo kralji Srbije, Grške in Rumunije to jesen medsebojne obiske.

ZAMENJAVA SRBSKIH IN BOLGARSKIH VJETNIKOV.

Belgrad, 16. avgusta. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Srbski in bolgarski vjetniki se najbrže že prihodnji teden zamenjajo in sicer pri Sukovu pred Pirotom. Srbskih vojakov je prišlo malo v bolgarsko vjetništvo in še ti takoj prve dni vojne, ko so Bolgari uenadoma in brez vojne napovedi napadli maloštevilne srbske čete ob zletovski reki in Bregalnici. Bolgarskih vjetnikov je v Srbiji zelo veliko število.

PET NOVIH SRBSKIH DIVIZIJ.

Belgrad, 16. avgusta. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Vojni minister je osnoval na novem srbskem ozemlju pet divizij, od katerih se ena nahaja v Štipu in ena v Bitolju. To pomeni ojačenje srbske armade v vojnem času na okoli 100 tisoč mož prvega in okoli 75.000 mož drugega poziva. Seveda bo treba polke na novo ustanoviti in moštvo izuriti.

MEJNA VPRAŠANJA MED SRBIJO, GRŠKO IN ČRNO GORO.

Belgrad, 16. avgusta. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Vprašanje srbsko-grške in srbsko-črnogorske meje je v glavnem že rešeno; čez kakih deset dni se sestanejo posebne komisije, da določijo detalje, a istočasno bo imenovana tudi komisija, ki naj določi detalje meje z Bolgarsko.

DAVKI V NOVI SRBIJI.

Belgrad, 16. avgusta. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Dokler se ne izvrši klasifikacija zemljišča, se bo pobiral davek v novi Srbiji po dosedanjem načinu.

TREZORJI SRBSKE »NARODNE BANKE.

Belgrad, 16. avgusta. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Trezorji »Narodne banke«, ki so se od začetka vojne s Turčijo nahajali v Kragujevcu, so prenešeni zopet v Belgrad.

POVRATEK KNEZA ARSENA Z BOJIŠČA.

Belgrad, 16. avgusta. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Poveljnik konjeniške divizije knez Arsen, kraljev brat, se je vrnil v Belgrad.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Tisk in tiskališče tiskarne

Mali oglasi.

Izprašana šolska vrtnarica želi primernega mesta. Ponudbe pod »Vrtnarica« na »Prvo anončno pisarno«. 689-8

Učenko sprejme takoj krojačica Pavla Tavčar v Hrenovi ulici št. 17. 732-4

Dobra gostilna, tudi na deželi se išče v najem. Ponudbe na »Prvo anončno pisarno«. 746-6

Dobro ohranjen glasovir se ce, no proda na Sv. Petra cesti, vhod Radeckega ceste 2. I. nad. 750-1

Kleparskega pomočnika sprejme takoj Primož Justin, Vič pri Ljubljani. 749-1

 faff
šivalni stroji
priznana najboljši,
10 letna garancija.
Ign. Vok,
Ljubljana, Sodna
ulica šte. 7.
Ceniki zastoj in poštne prosto.

Martin Kralj

čevljar in izdelovatelj gornjih delov v Ljubljani, Wolfova ulica 12.

Priporoča se slavnemu občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela, kateri izvršuje hitro, točno in solidno.

Za birmo!

Dolžnost vsakega zavednega botra in botre je, da se poslužijo v edini slovenski urarni in zlatarni

Alojzija Povha, Trst

ulica del Rivo šte. 26 (Sv. Jakob). Cene nizke. Bogata izbira

P. n.
Podpisal naznanjam slav. občinstvu, da sem kot večletni poslovodja trdke M. Trebal otvoril samostojno čevljarsko obrt. Priporočam se sl. občinstvu za izdelavo novih čevljev, kakor tudi popravila. Solidne cene, dober izdelek.

Andrej Zaplotnik,
Kolodvorska ulica 27, v hiši gost. pri Kovaču

prijatelj moj,
Gre na vsako pot z menoj!
Ker se večkrat z njim krepčam,
Vedno zdrav želodc imam!

Najboljše krepčilo želodca!

Sladki in grenki.

Pazite na pristnost!

Posebno na kolodvorih!

Jako ceno.

Pod nakupno ceno prodajam sedaj še nekaj lepih oblek za gospode in dečke, kakor tudi za dame, gospode i. dr.

R. Kollmann
Sodna ulica šte. 4, III. nadst.

